

СТАТИСТИКА

Затулівітер Ю.С.

аспірант,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ

Міжнародне співтовариство розглядає показники стану навколишнього середовища як комплексний інструментарій для виміру та репрезентації еколого-економічних тенденцій в країні (табл. 1)

Таблиця 1

Типи екологічних показників

№	Показник	Характеристика
1	Сучасного екологічного стану	Визначають чинні екологічні параметри
2	Впливу(тиску)	Відображають антропогенний вплив на навколишнє середовище
3	Регулятори впливу на навколишнє середовище	Характеризують як різні агенти реагують на специфічний вплив
4	Якісного стану (ступеню забруднення)	Відображають стан забруднення навколишнього середовища

Джерело: розроблено автором на основі [1]

За своїм змістом економічні витрати від забруднення природного середовища являють собою екологічну складову суспільно необхідних витрат, тобто витрат суспільства, що викликані негативним впливом на природні компоненти процесів виробництва та споживання продукції. Це насамперед, витрати, що пов'язані з впливом забруднення на здоров'я людей (недовиробництво національного доходу, додаткові витрати на лікування та профілактику хвороб, виплати із соціальних фондів), додаткові витрати на компенсацію інтенсивного зносу основних фондів промисловості, житлово-комунального господарства та інше [1]. До числа екологічних витрат можна віднести:

- економічна оцінка негативних наслідків забруднення і порушення компонентів цілісного природного середовища (економічні збитки, шкода);
- поточні і капітальні витрати на здійснення природоохоронних заходів;
- платежі за викиди забруднюючих речовин і розміщення відходів у навколишньому середовищі;
- платежі за використання природних ресурсів;
- штрафи за екологічні правопорушення і платежі на відшкодування заподіяних збитків;
- система компенсаційних виплат населенню, що мешкає в несприятливих екологічних умовах.

Теоретичними аспектами оцінювання економічних збитків в економічній науці займалося багато вітчизняних і зарубіжних вчених. Існує багато методичних підходів, які знайшли широке практичне застосування. Найбільш актуальним є взаємодія екологічних і економічних показників, тобто зміна економічних показників в результаті зміни екологічних параметрів середовища. На сьогодні

методичні основи мають багато недоліків, не дивлячись на постійне вдосконалення кількісного обчислення економічного збитку.

При оцінці економічного збитку від забруднення використовуються два основних методологічних підходи: прямий рахунок і непряма оцінка. Оцінка збитку прямим рахунком, вимагає збору і обробки величезного обсягу інформації, внаслідок великої трудомісткості незручна для широкого використання в економічних розрахунках, і, як правило, виступає лише інструментом для створення інформаційної бази при розробці непрямих методів визначення збитку [2].

Аналізуючи існуючі методи оцінки, слід зазначити, що сучасні економічні показники не дозволяють точно оцінити величину як екологічних витрат так і економічних збитків. Економічного результату від зниження екологічних витрат можна досягнути шляхом підвищення екологічного рівня технологій.

Список використаних джерел:

1. Тарасова В.В. Методи екологічних досліджень. Частина 3. Комплексна оцінка стану довкілля: навчальний посібник / В.В. Тарасова. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 250 с.
2. Телиженко А.М. Экономика чистого воздуха: международное управление / А.М. Телиженко – Сумы: ИТД «Универс.книга», 2001. – 326 с.
3. Daly H. E., Towards an Environment macroeconomics. The International Society for Ecological Economics., Washington D.C., 1990. – P. 3-7.